Guide Urhundsraser

Här har vi samlat de nio raser som internationella kennelklubbsorganisationen FCI räknar som ursprungliga hundar, urhundar.
Flera av dem är ganska ovanliga. I Sverige tillhör de den största hundgruppen, nummer 5: *Spetsar och raser av urhundstyp*.

TEXT EBBA SVANHOLM **FOTO** ÅSA LINDHOLM

HUNDARNA RUNT MEDELHAVET Podencoliknande hundar har funnits runt hela Medelhavet i tusentals år. De finns avbildade i gravkammare i det forntida Egypten, i grekernas och romarnas konst samt på medeltida målningar.

Hundarna har utvecklats lite olika under århundradena beroende på levnadsförhållanden och klimat men har fortfarande många gemensamma drag, som till exempel stark vakt- och jaktinstinkt samt exteriör och päls anpassade till varmt väder. Förutom de tre raserna med det uppenbara namnet podenco som inledning hör även faraohund och cirneco dell'etna till Medelhavsraserna.

Det var först från 1950-talet och senare som man i respektive land började definiera de här mycket gamla hundtyperna och få dem godkända av kennelklubbs-organisationerna, främst i syfte att bevara hundarnas unika utseende och egenskaper.

I Sverige är raserna numerärt ganska små. Vad gäller podenco canario är det tveksamt om det just nu över huvud taget finns några hundar av rasen i vårt land.

Vill du lära dig mer om urhundsraser är ett bra sätt att kontakta respektive rasklubb. Läs mer på **skk.se**

PODENCO CANARIO. Det sägs att Kanarieöarna fått namn efter sina hundar: canis betyder ju hund på latin. Rasen är en så kallad urhund av jakthundstyp. Traditionellt jagar de kanin, hare och rapphöna i pack, det vill säga flera hundar samarbetar, vilket är förbjudet i Sverige. Rasen har de största öronen jämfört med sina släktingar.

PODENCO IBICENCO. En spansk jakthundsras. I Spanien finns för övrig flera podencoraser än de som är godkända i Sverige och internationellt. Podenco ibicenco finns i tre pälsvarianter: slät-, sträv- och långhårig. I Sverige är den en sällskapshund som passar för snabba sporter som agility och lure coursing, men även gillar nosarbete och apportering. Den sägs vara lättsam, trofast och tålmodig. Trivs inte med att vara ensam.

PODENGO PORTUGUES. En snabb och smidig liten hund med stark jaktinstinkt. Den finns i tre storlekar och kan ha antingen kort- eller långhårig päls. I Portugal används rasen fortfarande som råttfångare och väktare på många gårdar, men även till sällskap precis som här i Sverige.

FARAOHUND. Den här eleganta hunden har som rasnamnet antyder många tusen år gamla rötter. Troligtvis kom den från Egypten till Malta med handelsfartyg. Kanske isolerades hundstammen på ön där man uppskattade dess jaktliga egenskaper och på så sätt har den bevarats ganska oförändrad.

Rasen kom till Sverige från England 1971. Här används den som sällskapshund. Den är som regel lugn och sansad inomhus förutsatt att den får regelbunden motion utomhus. Den älskar att springa och trivs med hundsporter som lure coursing och agility. Precis som med alla urhundsraser är det viktigt med tidig socialisering av valpar. Mentalt och fysiskt mognar faraohund senare än andra hundraser men håller sig ofta pigg och alert långt upp i åren.

CIRNECO DELL'ETNA. Rasen är mindre än till exempel kusinerna farohund och podenco canario som den annars påminner om utseendemässigt.

Den har fått sitt namn efter vulkanen Etna på Sicilien. Som jakthundstyp har den utvecklats där under tusentals år. Den torra, klippiga terrängen har gjort den tålig och snabb. Cirneco dell'etna anses också vara mer läraktig än många andra urhundstyper och har ofta ett trevligt och lättsamt väsen.

Mankhöjden på hanhundar ska enligt rasstandard ligga på 46–52 cm och för tikar på 42–50 cm. En vuxen hund väger runt 10 kilo.

FOTO SANNA SANDER

CANAAN DOG. Rasen härstammar från vildhundar i Mellanöstern. Den utvecklades på 1930-talet i dåvarande Palestina och har i dag Israel som hemland. Ursprungligen användes hundtypen av beduiner som vakt- och herdehundar, och hundarna utvecklades till att tåla ökenklimat.

I Sverige hålls den som sällskaps-hund. Den kräver sin ägare med tålamod och förståelse för dess ursprung. Vaktinstinkten är stark och den behöver mycket social träning.

Utseende, storlek och typ varierar mycket inom rasen. Enligt rasstandarden ska maxvikten vara 25 kilo, men det finns hanhundar som är betydligt större än så. Färgerna kan vara allt från sandfärgad till rödbrun, vit, svart eller fläckig.

▶

FOTO SANNA SANDER

XOLOITZCUINTLE. Kallas ofta för mexikansk nakenhund, det första namn den fick när den kom till Sverige 1983 och talande eftersom den är Mexikos nationalras och ofta saknar päls. På bilden till vänster syns dock en pälsad xoloitzcuintle. Den finns i tre storlekar: 25–35 cm, 36–45 cm och 46–60 cm.

Enligt rasstandarden ska hundarna vara enfärgade i mörka nyanser och huden mjuk, slät och varm. Den kan behöva smörjas med solskyddsmedel på sommaren och skyddas med täcke på vintern.

Rasen är livlig och alert, stark och uthållig. Dess ursprung är Central- och Sydamerika där hundtypen haft en betydande plats i indiankulturerna. De äldsta avbildningarna är lerstatyer från 3 000 f Kr.

PERRO SIN PELO DEL PERÚ. På bilden till höger syns den största varianten: grande, även denna ras finns alltså i tre storlekar: grande, médio och den minsta pequeno. Alla tre förekommer också med päls. Färgerna kan variera från svart till samtliga nyanser av grått, kastanjebrunt och mot ljusblont. Den kan också ha rosaaktiga fläckar över hela kroppen.

Liksom sin kusin xoloitzcuintle har hundtypen rötter tusentals år tillbaka i tiden, i civilisationerna som fanns före inkaindianerna.

Det är en livlig och uppmärksam hundras som kräver mycket träning och socialisering. Den ska vara vänlig och tillgiven mot sina närmaste men reservad mot främlingar.

BASENJI. Rasen har en unik egenskap som skiljer den från alla andra: basenji skäller inte. I stället ger hundarna ifrån sig ett joddlande, skrockande läte när de blir glada eller uppspelta. De kan däremot yla, pipa och morra som andra hundar.

I Sverige är rasen en sällskapshund, men i de inre delarna av Afrika där den har sitt ursprung används den fortfarande som jakthund. I första hand för att driva in vilt i fällor.

Basenji anses rolig, påhittig och självständig – som ägare behöver man vara medveten om att den har ett stort frihetsbehov. Den har också stark flockkänsla och trivs inte med att vara ensam. Bäst mår basenji hos en aktiv ägare där den får träna kanske spår, lydnad eller agility.

Läs mer om basenji i reportaget på sidan 24 i detta nummer!